

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní JUDr. Martinou Radkovou, Ph.D., ve věci

žalobce: **L. L.**
bytem O. 2695/4, X P.
t. č. ve výkonu trestu odnětí svobody ve Věznici Kuřim

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 1. 2018, č. j. X, ve věci invalidního důchodu
takto:

I. Žaloba **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce navrhl soudu, aby přezkoumal rozhodnutí žalované, citované v záhlaví, kterým žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila své rozhodnutí ze dne 14. 11. 2017, č. j. X. Žalovaná tímto rozhodnutím zamítla žádost žalobce o invalidní důchod podle čl. II bodu 1 zákona č. 306/2008 Sb., který mění zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon č. 306/2008 Sb.“), a § 43 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zdp“), jelikož žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění pro nárok na invalidní důchod.
2. **Žalobce v žalobě** uvedl, že nesplnil potřebnou dobu pojištění, protože ve výkonu trestu odnětí svobody mu nebyla zajištěna práce. Žalobce vykonával trest odnětí svobody ode dne 20. 12. 1985 do 19. 12. 2005. Žalobce dodal, že momentálně nemá finanční prostředky k tomu, aby se podílel na dobrovolném pojištění. Chybějící pojištění by zaplatil z výplat invalidního důchodu. V doplnění žaloby žalobce uvedl, že není jeho vina, že mu nebyla zajištěna práce ve věznici a požádal o invalidní důchod pro invaliditu třetího stupně.
3. **Žalovaná ve vyjádření k žalobě** uvedla, že jí dne 1. 11. 2017 žalobce doručil žádost o přiznání invalidního důchodu ode dne vzniku nároku na tuto dávku. S odkazem na čl. II bod 1 zákona

č. 306/2008 Sb., § 26, § 43, § 44 odst. 2 a 3, § 39 odst. 1 a 2 zdp žalovaná uvedla, že žalobce nesplnil potřebnou dobu pojištění. Podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení (dále jen „OSSZ“) v Ostravě ze dne 26. 10. 2018 byl žalobce ode dne 20. 12. 2005 do 31. 12. 2009 částečně invalidní a pokles jeho pracovní schopnosti činil 35 %. Žalobce v době ode dne 20. 12. 1995 do 19. 12. 2005 získal pouhý 1 rok a 50 dnů pojištění v posledních 10 letech před vznikem invalidity. Žalobce získal podle § 40 odst. 1 zdp v posledních 20 letech před vznikem invalidity pouze 3 roky a 310 dnů pojištění. Současně žalovaná zjistila, že žalobce nesplňuje ani podmínku získání pěti roků pojištění v kterémkoliv období dokončeném po vzniku invalidity. Žalobce tak v žádném z období rozhodných pro přiznání částečného invalidního důchodu (do 31. 12. 2009) nebo invalidního důchodu pro invaliditu prvního stupně (od 1. 1. 2010) nezískal potřebnou dobu pojištění, a proto mu nárok na uvedené dávky důchodového pojištění nevznikl. Žalovaná přihlédla i k době vedení v evidenci Úřadu práce po 31. 12. 1995 jako uchazeči o zaměstnání s tím, že tuto dobu, po kterou náležela podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci, lze hodnotit v rozsahu nejvýše tří let, a tato doba tří let se zjišťuje zpětně ode dne vzniku nároku na důchod. Doba, po kterou podpora v nezaměstnanosti nebo podpora při rekvalifikaci nenáležela před dosažením věku 55 let, se do podmínky potřebné doby pojištění započítává v rozsahu nejvýše jednoho roku a nezapočítává se do ní jiná náhradní doba pojištění nebo doba pojištění, které se kryjí s dobou, po kterou je osoba vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání; za dobu, po kterou náleží podpora v nezaměstnanosti, se přitom považuje též doba, po kterou se podpora v nezaměstnanosti neposkytuje z důvodu, že osobě vedené v evidenci uchazečů o zaměstnání přísluší odstupné, odbytné nebo odchodné [§ 5 odst. 2 písm. a) zdp]. Přestože byl žalobce uznán částečně invalidním a následně invalidním pro invaliditu prvního stupně, nesplnil další z podmínek nároku na předmětnou dávku důchodového pojištění taxativně stanovenou právními předpisy, a to potřebnou dobu pojištění.

4. **Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalované (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.), tedy ke dni 11. 1. 2018.
5. **Ze správního spisu** soud zjistil skutečnosti tak, jak jsou uvedeny výše v odůvodnění tohoto rozsudku. Podle posudku OSSZ v Ostravě ze dne 26. 10. 2017 invalidita žalobce trvá ode dne 20. 12. 2005 a doba platnosti posudku byla stanovena trvale.
6. Podle osobního listu důchodového pojištění ze dne 9. 11. 2017 v posledních 10 letech před vznikem invalidity žalobce nesplnil potřebných 5 let pojištění, ale získal pouze 415 dnů pojištění, tj. 1 rok a 50 dnů. Za posledních 20 let před vznikem invalidity nesplnil žalobce potřebných 10 let pojištění, ale získal pouze 1 405 dnů, tj. 3 roky a 310 dnů. Po vzniku invalidity nezískal žalobce potřebných 5 let pojištění, ale jen 2 roky a 15 dnů.
7. **Žalovaná v rozhodnutí ze dne 14. 11. 2017** odůvodnila své rozhodnutí shodně, jak soud výše citoval z vyjádření k žalobě, a doplnila, že žalobce nesplňuje ani podmínku potřebné doby pojištění v kterémkoliv období 10 let dokončeném po vzniku invalidity. Protože žalobce nenamítal výsledek posouzení zdravotního stavu, v námitkovém řízení byla provedena recenze posudku OSSZ Ostrava ze dne 26. 10. 2017 se zaměřením na stanovení míry poklesu pracovní schopnosti a data vzniku invalidity a tento posudek byl potvrzen. V recenzním posouzení bylo zjištěno, že 61letý žalobce pracoval u několika zaměstnavatelů jako kopáč, byl ve výkonu trestu a byl veden na Úřadu práce. Žalobce od roku 2002 žádal o invalidní důchod a při jednání dne 9. 4. 2003 byl žalobci uznán dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav pro lehkou mentální retardaci u smíšené poruchy osobnosti, avšak tento zdravotní stav v té době neodpovídal invaliditě. Žalobce byl posuzován na základě doložené zdravotnické dokumentace psychiatra, kde byl žalobce od věku 12 let dispenzarizován. V dalším jednání o invaliditě dne 11. 1. 2006 byl žalobce uznán částečně invalidní ode dne 20. 12. 2005, s poklesem pracovní schopnosti o 35 %.

Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

Na základě žádosti ze dne 27. 9. 2012 proběhlo další jednání o invaliditě dne 3. 1. 2013, avšak žalobce nesplnil dobu pojištění. V přezkoumávaném řízení posudková lékařka i s přihlédnutím k dalším zdravotním problémům žalobce potvrdila jako rozhodující příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poruchu osobnosti (středně těžké postižení) podle kapitoly V položky 7b přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity), a dobu platnosti posudku stanovila trvale.

8. **Žalovaná v napadeném rozhodnutí** o námitkách zopakovala odůvodnění z rozhodnutí v řízení v prvním stupni a dodala, že podle § 6 zdp je možná dobrovolná účast na pojištění při podání přihlášky k pojištění a zaplacení pojistného; o podrobnostech se může žalobce informovat na OSSZ.
9. Evidenční listy zaměstnavatelů potvrzují shora uvedené informace.
10. Krajský soud dospěl k závěru, že **žaloba není důvodná**.
11. Žalobu soud shledal jako včasnou. Žalovaná doručila žalobci rozhodnutí o námitkách podle dodejky dne 16. 1. 2018 (do věznice Ostrava – Heřmanice). Podle sdělení Okresního soudu v Přerově ze dne 2. 5. 2018, sp. zn. 40 Nc 17006/2018, žalobce doručil žalobu Okresnímu soudu v Přerově dne 14. 2. 2018. Usnesením Okresního soudu v Přerově ze dne 19. 2. 2018, č. j. 40 Nc 17006/2018-4, soud vyzval žalobce k upřesnění podání. Žalobce soudu sdělil, že „mu jde o to, aby mu byl uznán částečný invalidní důchod“. Okresní soud v Přerově přípisem ze dne 20. 3. 2018 žalobci sdělil, že k jeho podání nepřihlíží, neboť z něj není patrné, má-li se jednat o návrh na zahájení řízení. Žalobce byl poučen, že se má obrátit na Krajský soud v Ostravě – pobočku v Olomouci.
12. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 2. 2007, č. j. 3 As 71/2006-90, č. ve Sb. NSS 1141/2007, *není přípustné, aby nesprávný procesní postup soudu šel k tíži účastníka řízení. Pokud se správní žalobou podanou nesprávně u okresního soudu tento soud nenaložil v souladu s § 104b odst. 1 o. s. ř., nýbrž procesně zcela vadně vyslovil svou místní nepřislusnost a věc postoupil Městskému soudu v Praze, nelze z takového postupu dovozovat ztrátu lhůty pro podání správní žaloby, pokud byla žaloba k okresnímu soudu podána včas.*
13. Obdobně podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 2. 2016, č. j. 6 As 273/2015-26, *lhůta pro podání návrhu krajskému soudu ve správním soudnictví na vyslovení nicotnosti rozhodnutí pozemkového úřadu o vlastnickém právu k restituovaným nemovitostem tam, kde nedošlo k dohodě (§ 9 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku), je zachována včasným podáním původní žaloby proti napadenému rozhodnutí pozemkového úřadu v civilním soudnictví (§ 72 odst. 3 s. ř. s.).*
14. Podle § 72 odst. 3 s. ř. s. *jestliže soud rozhodující v občanském soudním řízení zastavil řízení proto, že šlo o věc, v níž měla být podána žaloba proti rozhodnutí správního orgánu, může ten, kdo takovou žalobu v občanském soudním řízení podal, podat u věcně a místně příslušného soudu žalobu ve správním soudnictví do jednoho měsíce od právní moci rozhodnutí o zastavení řízení. V takovém případě platí, že žaloba byla podána dnem, kdy došla soudu rozhodujícímu v občanském soudním řízení.*
15. S ohledem na uvedené zdejší soud posoudil žalobu jako včasnou, protože žalobce obdržel napadené rozhodnutí dne 16. 1. 2018, žalobu podal v dvouměsíční lhůtě podle § 72 odst. 1 s. ř. s. k Okresnímu soudu v Přerově dne 14. 2. 2018 a tento soud obsahově rozhodl v souladu s § 104b odst. 1 o. s. ř. (zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění účinném ke dni vydání citovaného přípisu), byť jeho materiální rozhodnutí nemělo potřebnou formu. Žalobce pak v souladu s § 72 odst. 3 s. ř. s. dne 5. 4. 2018 (do jednoho měsíce od 20. 3. 2018) podal žalobu k věcně a místně příslušnému Krajskému soudu v Ostravě. Opačným výkladem by soud zamezil žalobci nezákonně a protiústavně v přístupu k soudu.

16. Spornou otázkou v posuzovaném případě bylo, jestli žalobce splnil podmínku potřebné doby pojištění a žalovaná by mu mohla přiznat invalidní důchod.
17. Žádost žalobce byla žalované doručena dne 1. 11. 2017. Podle posudku OSSZ Olomouc ze dne 11. 1. 2006 byl žalobce částečně invalidní ode dne 20. 12. 2005 s trvalou platností. O těchto skutečnostech nebylo mezi účastníky sporu.
18. Podle čl. II bodu 1 zákona č. 306/2008 Sb. *o nárocích na důchody, které vznikly před 1. lednem 2010 a o nichž nebylo do tohoto dne pravomocně rozhodnuto, a o přiznání, odnětí nebo změně výše těchto důchodů za dobu před tímto dnem, i když o nich již bylo pravomocně rozhodnuto, se rozhodne podle právních předpisů účinných před tímto dnem.*
19. Podle § 43 písm. a) zdp (ve znění účinném do 31. 12. 2009) *pojištěnec má nárok na částečný invalidní důchod, jestliže se stal částečně invalidním a získal potřebnou dobu pojištění.*
20. Podle § 44 odst. 3 věta první zdp (ve znění účinném do 31. 12. 2009) *potřebná doba pojištění pro nárok na částečný invalidní důchod se posuzuje podle § 40.*
21. Podle § 40 odst. 1 písm. f) zdp (ve znění účinném do 31. 12. 2009) *potřebná doba pojištění pro nárok na plný invalidní důchod činí u pojištěnce ve věku nad 28 let pět roků.*
22. Podle § 40 odst. 2 zdp (ve znění účinném do 31. 12. 2009) *potřebná doba pojištění pro nárok na plný invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem plné invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem plné invalidity. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na plný invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku plné invalidity, u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky.*
23. Podle § 40 odst. 2 zdp (ve znění účinném ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí) *potřebná doba pojištění pro nárok na invalidní důchod se zjišťuje z období před vznikem invalidity, a jde-li o pojištěnce ve věku nad 28 let, z posledních deseti roků před vznikem invalidity. U pojištěnce staršího 38 let se podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v období posledních 20 let před vznikem invalidity; potřebná doba pojištění činí přitom 10 roků. Podmínka potřebné doby pojištění pro nárok na invalidní důchod se považuje za splněnou též, byla-li tato doba získána v kterémkoliv období deseti roků dokončeném po vzniku invalidity, u pojištěnce mladšího 24 let činí přitom potřebná doba pojištění dva roky.*
24. Podle skutkového stavu, zjištěného ze správního spisu, který není mezi účastníky řízení sporný, získal žalobce před vznikem invalidity (tj. od 20. 12. 1995 do 19. 12. 2005) pouze 1 rok a 50 dnů pojištění. V posledních 20 letech před vznikem invalidity (§ 40 odst. 2 zdp ve znění účinném ode dne 1. 1. 2010) nezískal žalobce potřebných 10 let, ale získal jen 3 roky a 310 dnů pojištění (od 20. 12. 1985 do 19. 12. 2005). Současně žalobce nezískal ani podmínku získání 5 let, resp. 10 let pojištění v kterémkoliv období po vzniku invalidity, ale jen 2 roky a 15 dnů. Přitom žalobci byla započtena doba v evidenci Úřadu práce jako uchazeče o zaměstnání, a to v rozsahu tří let. Ani s touto dobou žalobce potřebnou dobu pojištění nezískal.
25. Protože žalobce nezískal potřebnou dobu pojištění, žalovaná mu nemohla invalidní důchod přiznat v souladu s § 43 písm. a) zdp.
26. Protože žalobce datum vzniku invalidity nespороval, soud toto datum nepřezkoumával a nežádal vypracování posudku posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí.
27. Žalobce může, jak mu již sdělila žalovaná v rozhodnutí o námitkách, využít dobrovolné účasti na pojištění s podáním přihlášky a doplacením pojistného.
28. Pro úplnost soud dodává, že věku pro vznik nároku na starobní důchod dosáhne žalobce dne 15. 10. 2019 (ve věku 63 roků a 6 měsíců, dle přílohy k zdp). Nutno ovšem dodat, že i pro vznik nároku na starobní důchod musí žalobce splnit podmínku potřebné doby pojištění podle § 28

a násl. zdp, tj. dobu pojištění 35 let, resp. v dalších ustanoveních jsou uvedeny další způsoby výpočtu potřebné doby pojištění a podmínky přiznání starobního důchodu.

29. Závěrem soud shrnuje, že žalovaná zjistila správně skutkový stav, vybrala správně právní předpisy, pod které jej subsumovala a z toho vyvodila v souladu se zákonem správné skutkové i právní závěry, se kterými se soud ztotožnil.
30. Neúspěšný žalobce a úspěšná žalovaná nemají právo na náhradu nákladů řízení podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně ve lhůtě do dvou týdnů po jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské nám. 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaje o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Olomouc 30. srpna 2019

JUDr. Martina Radkova, Ph.D. v. r.
samosoudkyně